

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvu, na katero naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Iz državnega zbora.

Z Dunaja 20. okt. [Izv. dop.]

Državni zbor je tedaj po sedem mesečnem prenehanju zopet začel svoje zasedanje. Uže tri leta je, odkar je bil odprt s cesarskim govorom, na kojega se je bilo z adreso odgovorilo. Od tistega časa pak je vedno samo odložen, tedaj še vedno teče tačas pričeta sesija in tudi zdaj nij niti cesarjevega nagovora niti adrese. Nekako čuden je vsakako tak parlamentarizem. In baš v teh velevažnih časih, ko se smejo pričakovati velikanski dogodki, odločujoči ne samo osodo ampak tudi silno vplivajoči na našo Avstrijo, trebalo bi cesarske izjave pred parlamentom in javne adresne debate, da lahko vsaka politična stran narisa svoje stališče napram vnanji politiki.

Poslanci so se k prvi seji še v precej obilnem številu zbrali, tudi vsi ministri so bili navzočni, celo Lasser je bil zopet na svojem mestu, da si dnevni red nij dal pričakovati kaj posebno mikalnega.

Pri postavi, po kateri se imajo zanjaprej okrajni zdravniški deloma v nižji razred uvrstiti, nego so bili dozdej, vnela se je obširnejša debata, pri kateri se je udeležil slovenski poslanec dr. Vošnjak. Postava je bila vzlic ugovorom zdravniških poslancev sprejeta. (Dr. Vošnjakov govor prinesemo prihodnjič po stenogr. zapisniku. Ur.)

Potem se vzdigne finančni minister Depretis in predloži državni proračun za leto 1877. Kdor je moža videl in slišal v 1. sesiji 1873 l. in še tudi l. 1874, kako je tačas samosvestno okolu sebe gledal in kakor zmagovalec s krepkim glasom skoraj ošabno govoril, kako so mu ploskali ustavoverci in kdor ga je denes pogledal in poslu-

šal, kako pohlevno se je obnašal, kakor da bi se sramoval, da mora predložiti tako žalosten proračun, moral si je misliti: Sic transit gloria mundi! In zares, lani deficit, a tačas še upanje, da se stvar na bolje obrne. Znan je Depretisov izrek: „Es wird schon besser werden“.

A zastoj smo čakali na poboljšanje, le še dosti slabše je letos. Deficit se računa na 27 milj. gld., pa je dosti večji, ker še tu nijso vračunjeni zneski za zidanje železnic in za vsakoletno amortizacijo državnih dolgov. Kako pa pokriti ta vedno rastoči deficit? — Z urejenjem, tojje povekšanjem davkov! Tega sredstva nij težko uginiti.

Finančni minister je tedaj predložil ob enem šest postavnih načrtov, po katerih se imajo vsi sedanji davki na novo urediti. In čujte čudom, štiri načrte našteva minister, in vsi znižajo sedanje davke, to je gruntni, hišni in pridobitni davek. No, to je res veselo, da državni zbor enkrat ljudstvu prinese znižani davek.

Pa prideti 5. in 6. postava in tukaj zajec v grmu tiči. Uvesti se ima novi personalni prihodninski davek (Personal-Einkommensteuer), po katerem se ima vsako leto deficit pokrivati. Cenili se bodo prihodki vsakega človeka v državi in po razmerah prihodkov naložil novi davek v takem znesku, da se pokrije primanjkljaj v državnem proračunu. Vzemimo, da je deficit, kakor letos 27 milj. gld., se ne bode po stari navadi deficit pokrival s kalcim državnim posojilom, ampak po prihodninskem davku. Leto 1877 se imajo vse priprave dognati, da se v 1878 letu uže ta novi davek lahko pobira. Prav tiho je bilo po dvorani in nij bilo slišati navadnih bravo-klicev, celo iz centra ne, ko je Depretis končal svoj govor.

Da pa se prva seja nij končala, ne da bi sedanji važni politični položaj našel odmeva v zbornici, za to so skrbeli slovanski česko-moravski in južnoslovanski poslanci. Stavili so namreč interpelacijo na ministerskega predsednika glede dogodbe v orijentu, se ve da v slovanskem smislu. Nemci so se jezili, da so Slovani prvi storili svojo izjavo in to jih je vzbudilo, da so še isti dan vsi ustavoverni klubi se zbirali, da tudi od svoje strani se zjedinijo o kaki interpelaciji.

Knez Čartorijsky, pošten mož federalističnih misel, tedaj mej Poljaci bela vrana, odpovedal se je mandatu, najbolj zategadelj, ker se je odtod, kjer je svojo palačo prodal, preselil na svoja imenja na Gališkem, da sam oskrbi gospodarstvo. Neugodno pa mu je gotovo tudi bilo, da v mnogih stvareh nij bil istih mislij s svojimi poljskimi tovarši. Da bi pa Čartorijskega iztop bil, kakor „Politik“ si domišljuje, dogovorjen z Hohenwartom ter da poslednji tudi misli izstopiti iz državnega zbora, je prazna domišljija. Grof Hohenwart je bil in je še zdaj za aktivno politiko, s česko pasivnostjo se nikoli nij mogel sprijazniti tem menje zdaj, ko bi res morala vsa opozicija biti na svojem mestu.

Kaj si more svet misliti, ako le kaci 15 do 20 poslancev podpiše interpelacijo v slovanskem smislu, 150 pa jih tira nemško protislovansko politiko. 35 čeških poslancev bi res dobro došlo in vsaj pred svetom dokazalo, da vzlic krivičnim volilnim redom in vladnim pritiskom pri volitvah Slovani še vendar nekaj svojih zastopnikov imajo v zboru.

Tudi Rusini bi potem več poguma imeli.

Kamški Seidl je prosil za 10 dnevni odpust, katerega mu je zbornica rada privolila. Mož ima slonovo kožo, da se ga ne

Listek.

Pavla.

(Poslovenil F. H. Radoljski.)

VIII.

(Dalje.)

„Dekla polkovnice zaupala je sosedovej, ta naši Mici, in zopet ta meni.“

Pavla obledi nekoliko, a vedno je molčala. Tudi Albin ostal je miren, a gospa Linekova vpraša:

„Kako je to mogoče, da bi Julika radi tega bolna postala, ker častnik Pavlo snubi?“

„Stvar je ta;“ poprime Malvina besedo. „Uže več leti si je Julika vse prizadela, da bi Alfreda za moža dobila. Druzega bi težko vjela, a častnik je pa zopet nij mogel vzeti, ker Julika nema vinarja svojega imetka. Tudi je bil toliko pameten, da — — —“

„Motite se, gospica Stalova,“ zavrne jo Albin resno, skoro ostro: „gospodična Julika nikdar nij bolj nežnih čutov za bratranca svojega gojila, nego prijateljske. Vzrok njeni bolezni tudi nij iskati v tem, ker je častnik Pavlo snubil, marveč boleha uže dalj časa na neke srčnej hibi, kar mi je zdravnik povedal. Sicer je pa gospodična Denova mlada gospica, koje bi ne smel nihče kritikovati, ali zahuljeno opazovati, ker stoji nedosegljivo nad vsem njenega spola.“

Malvina postane temno rudeča, oglavnica majorkine jame se gugati in z binečim glasom kriči:

„Potem je njena ošabnost, kar jo tako odlikuje, ali pa mi vi, gospod kandidat povejte one lastnosti, koje njej ono prednost dajejo?“

Pavla pogleda svojega bratranca; obraz

njegov mu je žaril in plemenito so se mu svetile oči ko odgovori:

„Prednost najprva gospodične Denove je pravi ženski značaj. Ne poniža se nikedar toliko, da bi oni značaj kaj žaliti moglo in nikdar ne graja napak svojega sočloveka. Ponosna nij, pa tudi ne ošabna; a pozna svojo moralnično vrednost, in ne meni se z ljudmi, kojih ne spoštuje.“

Ko Albin to izreče gre iz sobe.

Majorkinja in njena hči se tudi posloviti. Strašno nezadovoljni ste bili z Linekovimi. Drugi dan pripovedovali sti, da se je Albin v Juliko zaljubil, sodivši iz tega ne prav vestno različne stvari.

Zvečer, ko so pri okrbnikovih odvečerjali, gre Pavla k Albinu, ki je pri oknu stal, ter mu reče:

„Lepa, ti hvala, ker si tako blagodušno napade Malvine odbijal.“

prime dreganje njegovih političnih tovarišev, kateri silijo uže dalj časa v njega, naj se poslanstvu odpove. Boje se, da končno ne pride do kacega škandala à la Branstetter. Kajti znano jim je, da je Seidl res ugovarjal pri svojih podpisih na menjicah nezmožnost, menjice kot oficir podpisavati. Ta čin pa se mnogim zdi ne samo nečasten, ampak naravnost goljufen.

Interpelacija,

ki sta jo slovenski poslanec dr. Vošnjak in moravski dr. Fanderlik stavila v državnem zboru na ministerskega predsednika, o katerej smo na kratko uže poročali, se glasi od besede do besede:

„Interpelacija na Njih. Svitlost gospoda ministerskega predsednika.

Pred več, nego enim letom je v jugovzhodu naše države prebivalstvo sosednjih otomanskih provincij prišlo za orožje, da otrese težko pezo neznanega tujega gospodstva, in da si svoje položje zboljša. Otomanska vlada navzlic dobromislečim svetom evropskih velesil in posebno cesarske in kraljeve vlade nij bila v stanu, umiriti vstale provincije, tudi nij nič ozbiljnega poskusila, da bi vzroke vstaje odpravila in da bi pomirila krščansko prebivalstvo balkanskega poluostrova o njegovej bodočnosti; zato pa je razvoj dogodjajev dovel do vojske, na katero vsa Evropa, posebno pa v državi živeči sorodniki bojnikov za slobodo in vero najživahnejšim udeležanjem zró.

To udeležanje je rastlo, ko se je zvedelo, da so organi otomanske vlade, da bi upor v Bulgariji zaprečili, zares barbarične čine najskrajnejše krutosti doprinašali, ki so skoraj krščansko prebivalstvo v tej provinciji iztrebili. Ti dogodjaji, vihar strmenja, ki so ga prouzročili po vsem olikanem svetu, to je moralo napotiti vlade evropskih velesil, da so uže poprej začete diplomatične poskušnje nadaljevale z novo eneržijo, da bi se položje kristijanov na balkanskem poluotoku zboljšalo. Avstro-ogerska monarhija ima bistveno zanimanje na tem, da bi ti poskusi imeli vseh in da bi se na balkanskem poluotoku ustvarilo tako stanje, da bi dogodjaji, kakor so se zgodili zadnje mesece v Bulgariji ne le ne bili nemogoči, nego da bi se tudi krščanskim narodom tam dale take politične institucije, katere so potrebne, da se tudi oni udeležijo blagoslova kulture.

Slovensko prebivalstvo Avstrije posebno še gleda z vročim sočutjem na teženja soplemenskih narodov na balkanskem poluotoku in

pričakuje, da bode c. kr. vlada napram tam razvijajočim dogodjajem take naredbe storila, ki se bodo ozirale na te opravičene občutke.

Dozdaj pak prebivalstvo nema še nikake oficijalne izjave o dogodjajih, ki so se zgodili zadnje mesece na balkanskem poluotoku, kakor i ne o stališči, ki ga državna vlada glede tega zavzema.

Podpisani si smatrajo dakle za dolžnost, da vprašajo:

„Misli-li slavna vlada od c. in kr. ministerstva vnanjih poslov potrebna pojasnjenja zahtevati in potem poslanski zbornici objaviti, kaj se je storilo in kaj se ima še storiti, da se na balkanskem poluotoku v bodoče ustvari tako politično stanje, ki bode odgovarjalo interesom države, in živahnim željam slovenskega prebivalstva, in ki bode krščanske narode na balkanskem poluotoku zadovoljilo?“
Dr. Klaič, dr. Vošnjak, grof Barbo, Pražák, Franc Weber, Pfeifer, Nabergoj, dr. Fanderlik, dr. Vitezić, dr. Meznik, dr. Šrom, Wurm, Jos. Ganzwohl, dr. Kusy, dr. Mildschuh.“

Jugoslovansko bojišče.

Iz Dubrovnika se brzjavlja 21. oktobra: Turška tvrdnjava Medun je kapitulirala, in palo je Črnogorcem v roke 500 mož posadke, topovi in municija. Nadpoveljnik črnogorske armade je o tem telegrafiral knezu Nikolaju: „Uže štiri mesece je naša vojska oblegala tvrdnjavo Medun, in dobili smo pred njo dve veliki zmagi. Pod zidovi Meduna je palo nad 10.000 Turkov, a tudi naših veliko. Naj v miru poživajo! Denes je Medun naš s 500 nizami, z vsemi topovi, z vso municijo. Živela vaša Svitlost, knjaginja in knjaževič Danilo. Vaše Svitlosti najudanejši sluga in bratranec, nadpoveljnik Bozo Petrović.“

Srbska vojska je vzela šance pri Ljubinici in Trnjavcu.

Turki so 19. t. m. napali Veliki Šlegovac pri Kruševcu z veliko silo, a Horvatovič jih je zapodil nazaj. General Novoselov je Turke napadel pri Javoru, jim vzel več šanc in zasedel Vasilino goro.

Andrejev se svojo konjiško legijo ima dobre vspehe. On hodeva v Jastrebačko pogorje, ter skuša komunikacijo z Nišem pretrgati. Njemu gre zasluga, da je organiziral kavalerijo, katera je bila dozdej pri Srbih na nizke stopinji. — Novi šef generalnega štaba Doktorov si pridobiva zasluge o disciplini mej ruskimi častniki.

Oficijalni srbski telegram poroča, da so Turci napali celo srbsko linijo ob Moravi. Posebno pri Krevetu je divjal najhujši boj. Turki so bili povsod odbiti. — Oficijalni turški telegram pa poroča, da so Turki mej Trubarevim in Djunisom Srbe prišli in jih 5000 pobili.

Iz Srbskega 17. okt. [Izv. dop.]

Nij verovati, kako tu prostovoljcem slabo ide — za nje se še nobeden ne briga. Ranjenci srbski, kar jih neče v bolnicah ostati, idejo se domov lečit. Ruski prostovoljci, se ve stojé najboljši, ker jih Rusija in Srbija z vsem podpirate.

V začetku bilo je malo drugače — ali odkar nam bratje Rusi dolazijo, nas posebno avst. prostovoljce prezirajo. Da vam pravo resnico povem — ako bi Rusov ne bilo — gotovo bi se Turci uže po Belgradu šetali. Obnašanje srbskih vojakov v prvih bitkah je bilo zavsem slabo. Zdej ko Rusi krvlujejo, je, se ve da vse drugače. V prvi bitki na Bjelini pripetilo se je — da sem jaz kot četovodja enega vodnika (Srba) po dolžnosti na razvid (Rekognoszirung) v precej nevaren kraj poslati hotel pa mislite si, kaj mi odgovori: „Idi ti, j... ti Boga švabskoga, imaš više plače, nego ja!“ Iz tega si lahko mislite, kakšna disciplina je mej srbi kraljevala. Najlepše pa je to da vsak iz Avstrije, naj bode Slovan, ali Švab, ali Magjar, je Srbu „švaba“. Kar se srbskih generalov tiče, so ti le generali po imenu. Niti enega ne poznam, da bi bil dolžnosti spolnil. Edini Nikolić, vojni minister, je duša da ne more bolji biti — ali kaj pomaga, on je edini, in družega materijala tudi njemu primanjkuje. Dokler nijso Rusi dohajali, tudi nobenega rada nij bilo. Vojnici so izbegovali, a nikdo se nij več za nje brigal; drugi so zopet cele mesece po Belgradu ležali, pa ne da bi jih kdo poiskal; švindlerjev je bilo toliko, da človek nij vedel komu bi verjel; plača je denes bila, a potem nijsem celi mesec niti „pare“ videl. Kar časa se v Srbiji borim, da vam po pravici povem, nijsem še 5 gld. plače vkup dobil. Denarja nij, jutri če biti, rečejo, in tako ide dan za dnem! Saj to vam dovolj smešno mora biti — ako vam še to povem, da četovodje kakor sem jaz bil, in komandiri bataljonov, nismo še sraje smeli ali ako je koji tako srečen bil, da je po kakšnem prijatelju kak „ošpetel“ dobil, je potem nesrečo imel da mu je od zadej iz hlače visel. Nepopisljivo siromaštvo, pravi bašibozuki smo bili — to je gola resnica. Zakaj bi pa olup-

Hvaležno jo Albin pogleda in odgovori:

„Pavla, kar sem govoril, bilo je moje neomejeno preverjenje, in ne potrebuje hvale. Julika Denova je deklica, kakoršnih je malo!“

„A dejal si sam, Albin — Da, a zdaj pak nasprotno trdiš?“

„To pak zato, ker bi rajše dal svoje življenje, nego bi moral poslušati, kako jo ljudje hudobno skozi zobe vlečejo. Smrtno bi jo ranilo, ko bi to slišala.“

„Ti jo občuduješ?“ pravi Pavla zamolklo.

„Da, občudujem jo kot najpopolnejšo žensko, kojo sem kedaj poznal.“

„In koliko časa uže Albin?“

„Odkar sem bival z njo in njenim bratom častnikom Denovem v Sjeviku.“

Pavlo je to neznano v srce zbollo. Misli si Juliko v njenej popolnosti. Vrh tega njej pak prvič pride misel, da jo častnik ipak le

radi njenega imetka snubi. To delalo jej je toliko skrbi, da vso noč nij mogla spati.

IX.

Štirinajst dnij je minulo, a častnika še nij bilo domov. Pavlo nadlegovala je pak množica nemirnih mislij. Nekedaj tolikanj vesela deklica premišljevala je resno korak, koji je hotela storiti.

A bila si je v svesti, da je Alfredu dala svojo besedo, ter jo nanj čast ravno toliko veže, kakor srce.

Še je mislila, ga ga ljubi, kajti sama sebe morala bi se sramovati, ko bi priznala, da jo je po vsem edino le ničemurnost vodila.

Na zofi v svojej sobi slonela je in premišljevala, po kojej pot naj bi krenila, da bi pravo zadela in vestno ravnala. Meju tem se na tihem vrata odpro in Albinova glava poluka notri.

„Je li dovoljen vstop, milostna gospica?“ vpraša potem.

Pavla se stresne in zarudi, akopram nij vedela zakaj. Albin pak nij čakal dovoljenja, ter je vstopil.

„Dve prav veseli novici prinesem ti,“ reče potem.

„In kakošni sti?“

„Poosebljena sreča tvoja se je vrnila; Adon je zopet v našem mestu, Strlé je tu.“

„Kje si pak to izvedel?“

„No, ali ne vidiš, kako srečen sem? Srečala sva se. Druga novost pak je, da je prišel tudi Hjalmar, ter je v družbinskej sobi. Mene je mati poslala naj te poiščem, in...“

„Kaj Hjalmar je tu,“ veseli se Pavla in hiti iz sobe.

Albin obstoji, zre za njo in si misli: „To je najboljši dokaz, da Pavla ne ljubi Strleta; sicer bi se novosti, da se je Strle vrnil,

ševal stvari, katere so res take kritike vredne. Se ve, da v obče celi stvari presneto malo škoduje, ali žalost in muka za tistega pojedinega, kateri se venakih okoliščinah nahaja.

Jaz bi vam še več, še bolj tolstih stvari navedel, osobito o strategiji srbskih oficirjev — ali naj bode za sedaj! Taki „kozli“, kakor smo jih morali na Drini streljati, se še v Pirenejah ne dobijo, in to samo zaradi gluposti višjih komandantov, kateri so, mogoče, vrlo dobri trgovci — ali v vojaštvu niti pojma nemajo. Kaj hočete več, bilo je meseca avgusta, ko se je ena mala ekspedicija — ta ekspedicija nij pak z ono v Majevico pogrešati, — v notranjo Bosno podala, tam pak od 20 bažbozukov v divji beg zapodena bila. Ta se je tako razbegla, da so se 4 dni potem še zbirali. Poleg tega se mora pomisliti, da nas je bilo 600 vojakov! Sreča je hotela, da sem tudi jaz sodeloval. Vse to je bilo samo zastran enega srbskega tepca, kateri nij nikdar puške v v rokah imel in je sabljo še le zdaj videl! V začetku je bilo res žalostno, a zdaj je vse drugače, čeravno plačilo še vedno izostaja, vendar je više reda, je disciplina, in imajo vojnici tudi živeža dovolj. Kakor sedaj stvari stojé — lahko se upa — da Turki niti za en korak več napredovati ne morejo, temveč da se naši ofenzive poprimejo.

Posebno pa je veliko napredovanje na Javoru upati. Rusov štejem nad 15.000, oni so vsi pod Černjajevom, samo nekoliko višjih štabnih oficirjev je na Drino in Javor odšlo. Tudi so zbira italijanska legija pod poveljstvom majorja Sgardelino.

Naših Slovencev ne vidim. Hubmajerja videl sem meseca maja, potem nič več — slišal sem, da je bil na Javoru, a sedaj pak v Deligradu. Hubmajer se je bil v početku (kakor sem slišal), zameril tukajšnjemu vojnemu ministerstvu; a jaz mislim, da je pravo imel, ker jim je resnico v oči povedal. Zastran tega, slišal sem, da je vojno ministerstvo pisalo Černjajevu, da bi ga nikdar na avancement ne predlagal — a slišal sem, da ga je Černjajev zastran njegovih sposobnostij na svoj „risico“ za podporočnika napravil. Naj mu bode sreča mila! Razen njega poznal sem na Drini Slovence Mrlaka, kateri se je zmirom vrlo dobro obnašal. Jaz sem ga tam zapustil, ko sem v Aleksinec odšel, ali zdaj nič ne vem kje da je. O družih nij sluha ni duha.

Za sigurno vam lahko pišem, da Rusija v akcijo stopi. Černjajev je glava vsega — on

dela vse po svoji glavi, niti si ne da ne od kneza ne od vojnega ministra glave motiti. Proklamacija Milana za kralja je po Rusiji podkurjena bila, in zagotoviti vas moram, da Srbija niti koraka ne stori brez znanja Rusije. Ruski vojniki se bijejo vrlo dobro, in so za stvar bolj vneti, kot vsi drugi Jugoslovani — oni se bijejo za vero, krst, to jim je glavna stvar. Zjutraj, o polu dne in v večer, pred jedjo in po jedi vsaki se prekriža ter moli. Takih ponižnih vernih ljudij nijsem niti pri naših Gorenjcih najdel; zato so si tudi cerkve in celo pope iz Rusije doveli. To vas tudi zagotoviti morem, da na pomirjevanje še misliti nij, — mir bode takrat, kadar se zaželene provincije osvobodijo, in kakor se upa, kadar Turka več v Evropi ne bode.

Čudno je držanje Hrvatov, in zaradi njih slepega kretanja so tukaj vse simpatije izgubili. Z večo ljubavo pak se tukaj slovencev spominjajo (to je v izobraženih krogih, ker prost Srbin misli, da je v Avstriji samo švaba). „Naj zapadnji, pevački narod,“ nas zovejo. Veliko tisoč in tisoč bulgarskih in bosenskih familij je v Srbijo pribeglo, kateri brez nikakve pomoči po Srbiji stradajo. Mala Srbija ne more vseh s potrosnimi močmi podpirati. Kakošno škodo so Turki po onih straneh napravili, je nepopisno. — To, kar časopisi doprinašajo, ni en četrt vsega, kar se je godilo, in kar se še dan danes dogadja.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 24. oktobra.

Levica **državnega zbora** je stavila interpelacijo: da li je vlada uplivala na izvedenje vnanjih zadev v iztočnem vprašanji in kako? da li odgovarja za politiko, da li skrbi, da se, ko bi vojska nastala, Avstro-Ogerska ne bode vmešavala in da se posebno ne bo polastila tujega ozemlja? Da li vlada tudi zanaprej v tem smislu misli uplivati? — Da se je ta interpelacija stavila, k temu so, kakor „Pol.“ piše, Magjari našuntali.

Vladna „Pol. Corr.“ piše, da je spozumljenje mej Avstrijo pa Rusijo dobilo tako podlogo, da je skupno delovanje obeh držav tudi brez kakega novega obravnavanja zagotovljeno.

Ogri hočejo na vsak način demonstrirati za svoje brate po krvi in omiki. Te dni so imeli shod, katerega se je udeležilo veliko poslancev obeh zbornic, veliko magnatov in redaktorjev. Vsi so se izrekli — kaj pak — proti Rusiji. — Turkoljubnim peštanskim študentom pa je Tisza po dekanatu dal na-

znaniti, naj se demonstracija odloži. Študentje so telegrafirali na dunajsko univerzo, da je „domovina jako v nevarnosti, ker moskovski orjak kužno sapo izpušča iz sebe. Naj se nabirajo darovi za „hrabri“ turški narod, ki se za „evropsko civilizacijo bojuje.“ Tako ludo morejo pač le papricirani magjarski „csikosi“ pa „juhászi“ govoriti.

Vnanje države.

Iz **Belgrada** se poroča, da je diplomatska akcija popolnem ustavljena. Garancijske moči so sklenile, naj se Turčija prepusti svojej osodi. Razmere so tako napete, da nij mir več možen. Avstrija bode baje ostala nevtralna; Nemčija, Rusija in Italija so popolnem složne. Celo Anglija ne bode z orožjem za Turčijo intervenirala. Francoska pa paralizira držanje Nemčije.

Rumunska vlada je Rusom dovolila marširati skozi njeno ozemlje. — Vladni list objavlja „ordre de bataille“ koncentrirane rumunske armade. Knez Karlos prevzame sam poveljstvo. Ministri so baje v Livadiji izprosili kraljevski naslov za rumunskega kneza pa posestvo donavskega ustja — in pa — Bukovine in Erdeljskega, kakor zadnji nam došli list „Novoje Vremja“ piše.

Iz **Carigrada** se poroča iz krogov, ki občujejo z vlado, da bode porta pogoje premirja kolikor mogoče zmanjšala, ker zdaj tudi Grška mobilizira, in porti nij mogoče svoje vojne tako razdeliti, da bi tudi na grško-turško granico poslala opazovalni kor. — V torek je imel general Ignjatjev sultanu izročiti poverjenico. Poslaniki so se zbrali pri njem, da bi se posvetovali o uvetih, pod katerimi bi hotela Turčija sprejeti mir. — Terjanje, katero ima Ignjatjev izročiti porti, ima troje toček. Prva je šesttedensko premirje, ki se nepogojno zahteva. Druga se tiče administrativne avtonomije za Bulgarijo, Bosnijo in Hercegovino, tretja pa zahteva garancije za izvršenje reform. To preobličenje bodo izvedli komisariji velesil, katere bode varovala ne-turška oborožena moč muhamedanskega fanatizma. Skoraj gotovo je, da bode Turčija ta zahtevanja ako ne formalno, vsaj stvarno zavrgla. Rusija je na to pripravljena, in takoj se bode v tem slučaju začela vojaška akcija. Zato je **ruskí** vojni minister Miljutin zakukal koncentracijo desetero armadnih korov, katerim se bode dodalo več regimentov kozakov. Vrhovnim poveljnikom operujoče armade je imenovan veliki knez Mihail Nikolajevič. Generalni štab je uže tudi sestavljen.

Iz **Serajeva** se poroča, da je bosenski vali, Nasref-paša, poslance krščanskega in židovskega prebivalstva pozval, naj podpišejo adresu na turško vlado, v katerej izjavljajo, da nečejo niti avtonomije za Bosno, niti uvednja reform, da pa ob enem sultanu ponujajo življenje in imenje. Čifuti podpisujejo, pravoslavni pa katoliki pa nečejo.

prav tako razveselila, kakor one, da je brat tu. Gotovo je, da ga ne ljubi.“

Zvečer istega dne sedeli so v navadnej družbinskej sobi Pavlin brat, mladi častnik Linek, Strle, Albin, najemniški oskrbnik in Pavla.

„Srčno ljubljena Pavla,“ šepče jej častnik na uho, ko sta se, nekoliko oddaljeno od družih, vsela, „strije tvoj mi je dejal, da je edino le od tebe odvisno, kdaj bo najina zaročitev. Bi li ne hotela mi zdaj dneva določiti, ko bodem videl na tvojej roci prstan, dokaz moje bodoče sreče pak tvoje ljubezni?“

Pavla vpré oči v Alfreda, potem pak pogleda Albina, koji je z njenim bratom pomenkaval se. Da, Alfred je lepši in veliko bolj ljubeznjiv. Srečna bode sigurno; a obljubila je Albinu, da v tem mesecu se ne bo še zaročila in ostajata jej še dva tedna, koja jo vežeta na njeno obljubo.

„Misllila sem, da naj bi bila zaročitev prvega novembra, odgovori Pavla i zarudi. Pričakovala je ugovorov od Alfreda, a kako se začudi, ko jej odgovori:

„Srčna hvala, ljubica, zdaj sem miren.“ „Povej mi, odkritosrčno, Alfred,“ prične Pavla, in ga proseče gleda, „je-li te nij nikdar nič družega, nego ljubezen, vodila, da me zahtevaš za soprogo? O bodi odkritosrčen! Neznosna muka bi bila meni, ko bi kedaj zapazila, da te je kaj družega napeljevalo.“

Častnika je to direktno naivno pitanje malo osupnilo: a znal je preveč svoje notranje zakriti, da bi ga to zbegalo. Z izrazi žaljene časti vstane ter odgovori:

„Pavla, tvoje prašanje je tako žalilno, da ne vem, kako je umeti. Ljubezni mojej ne upaš,“ nadaljuje tako žalostno, da se je Pavla prav kesala, ker mu je to prašanje stavila, „ne upaš mi, ker sem slučajno reven in“

„Odpusti, odpusti,“ jeclja Pavla, „a meni so“

Pavla obmolkne.

„Mene so obrekovali“, pristavi častnik; bil je izvrstni hinavec.

„O, ne: a reklo se mi je, da ljubiš Juliko Denovo“ odgovori Pavla ter ga pogleda.

Častnik znal je dobro zakriti svoje čute, a ko je slišal Julikino ime, moral je zarudeti, — i temu se nij mogel izogniti. A porabil je to sebi v korist ko je odgovoril: „Jeze ne morem se izdržati, ko se ljudje tolikanj trudijo, v resnici bratovsko ljubezen za Juliko, obsenčiti; ali Pavla! kako morem upati, da mi bodeš pozneje zaupala svojo srečo, če uže zdaj vsem obrekovalcem hvaležno svoje uho odpiraš?“

Alfred bil je tako lep, i tako resen, da ga je Pavla v tem trenutku v resnici ljubila.

(Dalje prih.)

Grški minister je zahteval za predlog gledé mobiliziranja nujnost; on hoče, da se vojska takoj pokliče pod orožje. Govor, s katerim je minister te predloge motiviral, je bil jako vojevit. Rekel je, da mora narod izvoliti določno, hoče-li delo pluga ali potrebne žrtve. Pozival je k slogi in dostavljal, da je najboljše pripravljane splošno udeležene dežele. „Čas govorjenja“, sklepa Komunduros, „je proč. Narod mora zdaj delati. Kdor bi temu ovire stavljal, bi imel veliko odgovornost.“ Govor je splošno dopal, in patrijotični darovi za vojsko teko od vseh strani.

Francoska „Presse“ pravi, da Francija nij zadosta močna, da bi žugala ali prodajala svojo neutralnost. Čisto jednostavno je torej, da ostane neutralna.

Italijanski list „Fanfulla“ odločno taji, da bi obstala kaka zveza mej Italijo pa Rusijo, ter pravi, da bode Italija na vsak način ostala neutralna.

Angleški ministri so imeli posvetovanje, v katerem se je konstatiralo, da je kabinet le zato sešel se, da sklepe naroda potrdi. Vojska mej Rusijo pa Turčijo, tako so govorili ministri, je neizogibna; a kabinet nij storil ničesa, kar bi opravičevalo strah, da se hoče Angleška boja udeležiti. Boj mej Rusijo in porto ne zahteva angleškega vmešavanja, kajti Anglija nij niti s pogodbami, niti moralno dolžna, varovati to ali ono državo proti drugej. Vlada prihranjuje za-se popolno svobodo dejanja, ko bi trgovinski interesi kedaj intervencijo zahtevali.

Španski kralj je z dekretom sklical kortese na 6. november.

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“) je bil včeraj **konfisciran** zaradi člankov „dvojna méra“ pa „nasledki turške ponudbe“. Mi boga-mi ne vemo, kaj bi pisali, da bi nam državni pravdnik lista ne konfisciral!

— (Der dumme Kerl von Laibach) skuša v svojej ponedeljskej številki opravičevati svoje pristaše iz mestnega zastopa, češ, da jih k zadnjaj seji zato nij bilo, kerso bili še v uradu, ali pa „mittelst (!) Urlaub abwesend“, in pravi, da bi bili sicer gotovo prišli v sejo „in dieser zeit gemässen liberalen Aera (!)“. Se ve da ta polistor ne more zato, ako je pri tem zopet zašel v oni stil, ki ga je špogal, ko je bil še privatissimum v redakciji dunajskega „Tratschblatta“, alias „Gemeinde-Zeitung“. In ako on včas celo svoje rednike tako ošteva, kakor jih je vzdajnič enkrat v članku „fahnenflüchtig“, moramo tudi mi potrpeti, ako nam daje müllerska epiteta „frecher, roher Halbstudent“ itd. Gospod redaktor, kakor znano, preskrbuje tudi službe odpuščenim krščenicam in „hausknechtom“, kaj more dakle za to, ako tu pa tam svoje stališče kot urednik izgubi, in mu je takrat še tista zadnja trohica žurnalistične dostojnosti „mittelst Urlaub abwesend.“

— (Kranjski deželni odbor) je v seji 21. t. m. imenoval od svoje strani v krški okrajni šolski svet: gg. V. Pfeiferja, državnega poslanca in dr. K. Kocelija, odvetnika na Krškem.

— (Rector magnificus) na dunajskem vseučilišču je to šolsko leto dr. Štefan, profesor matematike in fizike in tajnik dunajske akademije znanosti. Mož je Slovenec, rodом iz Koroškega, bivši osebni prijatelj ranjkega A. Janežiča. V prvih letnikih Janežičevega „Glasnika“ nahajamo mične sestavke iz prirodoslovne stroke, ki jih je Štefan, takrat še vseučiliščni dijak napisal in tudi s svojim imenom podpisal. Bil je takrat zelo vnet za do-

mačo stvar. Kako pa zdaj o slovenstvu in slovanstvu sploh misli, nam nij znano. Dr. Štefan je še le 42 let star in je uže svetovna celebriteta v svojej stroki. — Razen dr. Štefana sta še dr. Miklošič in dr. J. Čizman, rodом Slovenca, profesorja na dunajskem vseučilišču. Kakor je znano, je bil uže Miklošič več kot pred 20 leti vseučiliščni rektor. Dr. Josip Čizman je rodом Ljubljancin in je profesor cerkvenega prava zapadne in istočne cerkve. Ob enem je tudi mesto umrlega dr. Zupančiča referent za Knafove štipendije. Slišimo ga v tej zadevi hvaliti kakor poštenega in nepristranskega moža. Iz časnikov je tudi povsod znano, da je bil dr. Čizman v nekaterih strokah učitelj carjeviča Rudolfa.

— (Pogreb.) V nedeljo so pokopali v Ljubljani podpolkovnika pl. Slavika. Bil je leta 1866 pri Visokovu od Prusov ranjen.

— (Pokopali) so v ponedeljek po polu dne v Ljubljani nekdanjega zastavonosca „Sokolovega“, g. Rodeta. Ljudstva je bilo jako obilo za pogrebom.

— (Vojaško.) Iz Trsta se nam piše, da pride tamošnji vrhovni vojaški poveljnik vojvoda Württemberg za deželnega poveljnika na Moravsko. Vojakom je jako žal za njim, ker jim je kolikor mogoče težko osodo lajšal. Na njegovo mesto pride divizionar bar. Kleudgen.

— (Za notarja) na Vransko pride Moriz Schwarzenberg.

— (Starinsko.) V Celji so pri kopanju v dvorišču gospe Valentakove našli meter globoko obloke, ki so bili narejeni uže za Rimljanov. Ti obloki počivajo na štirinajstih stebrih, a čemu so bili, se dozda še nij ugenilo.

— („Die Frageblume.“) Polka francáise, (op. 7) poklonjena Njenej Svitlosti nadvojvodinji Mariji Valeriji, zložena za citre in za glasovir (posebej) po A. C. Vaupotiču, se dobiva tukaj pri knjigarjih Lercherji in Giontiniju. Poznavalci glasbe to delo slovenskega skladatelja jako hvalijo, dakle ga priporočamo ljubiteljem muzike.

Trst.

21. oktobra:

Gyuknič iz Belgrada. — Torso iz Trsta. — Leitner iz Toplice. — Gayer iz Gradca. — Sartori iz Zidanega mosta. — Kastner iz Rakeka. — Uhlir iz Gradca.

Pril. Slom. Kaiser iz Dunaja. — Bendiner iz Gradca. — Bilderman iz Monakova. — Venzky iz Dunaja. — Benda iz Gradca. — Stalcer iz Celja. — Satran iz Notranjskega. — Huter iz Prage. — Poljanšek iz Gradca.

Pril. J. J. Winter iz Dunaja. — Schwarz iz Monakova. — Kocjančič iz Gorice.

Dunajska borza 24. oktobra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	61 g. d.	40 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	65	50
1860 drž. posojilo	107	75
Akcije narodne banke	810	—
Kredine akcije	145	40
London	124	60
Napol.	9	95
C. k. cekini	5	95
Srebro	105	60

Loterijne srečke.

V Trstu 21. oktobra: 16. 42. 18. 85. 55.

V Linci 23. oktobra: 67. 23. 73. 38. 15.

V nekej trgovskej hiši v velikem trgu na Štajerskem sprejmeta se takoj

dva učenca

pod jako ugodnimi pogoji. Bosta pa naj vsaj 14 let stara in naj imata dobra spričevala iz šole. Več o tem pové g. Ivan Fabijan v Ljubljani, Valvazorjev trg, šte. 2. (331—2)

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezní, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicín in stroškov; zdravi vse bolezni v želodecu, na živcih, dalje prane, i na jetrah; žile in nadoho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, slatičilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in bledanje pri nosečih, ožonost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenke in je boljše nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicíne, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicíne na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodežu v obistih mehurju, trganje v mehurju t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in pravih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne in nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, saprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsostransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpenn, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poušiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868.

Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnoma, strašnih želodčnih in čutnicnih boleznij, katere so me deset let mučila.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica.

Revalesscière je 4 krat tednejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50 krat več na cení, ko pri zdravilih.

v preteklih poskokih po pol funta i gold. 50 kr.,

1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 fun-

tov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 35 gold.

— Revalesscière-Biscuiten v poskokih in Revalesscière-

Chocolatée v prahu 12 tas i gold. 50 kr., 24 tas 2 gl.

10 ar., 48 tas 3 gl. 50kr., v prahu na 120 tas 10 gl.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaju, Wall-

ischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih

lekarjih in specerijskih trgovah; tudi razpošilja du-

najska hiša na vse kraje po poštinih ukaznicah ali

pošteti. V Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda,

lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Pro-

damu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v

Spizetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri

lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca

in J. Hirschn, v Zadru pri Androviču. (43)

Mestno godbeno društvo

namerava 1. novembra t. l. odpreti

godbeno šolo.

Vsi mladi prijatelji godbe, ki se hočejo učiti na trobila in na različne gosli, se vabijo, naj se pri društvu tajniku, gospodu šolskemu nadzorniku Bichterju, kongresni trg, h. št. 14 nova, 1. nadstropje, vpišejo. Učni denar znaša na mesec 2 gl. avst. v. (332)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

izdeljuje Gabriel Piccoli, lekar na dunajski cesti v Ljubljani. Tudi najboljši in najcenejši pripomoček za čiščenje ust.

1 škatljica zobnega praška . . . 40 kr.

1 steklenica ustne vode . . . 60 kr.

(53—27)